

การเป็น “ผู้บังคับบัญชา”
ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่

การเป็น “ผู้บังคับบัญชา” ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่

“ผู้บังคับบัญชา” ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๔ หมายถึง “น. ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจที่มีอำนาจปกครองดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา.” ส่วนพจนานุกรมไทย-อังกฤษ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “(n) commander : ผู้มีอำนาจปกครองควบคุมดูแลและสั่งการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่” และการเป็นผู้บังคับบัญชาในการบริหารงานราชการ นั้น หมายถึง “ผู้มีอำนาจเหนือและมีหน้าที่ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานราชการ”

ผู้ใดจะเป็น “ผู้บังคับบัญชา” ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ นั้น จะต้องมีความหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับ กำหนดไว้ ทั้งโดยตรงอย่างชัดเจน หรือตามสภาพของการเป็นผู้สั่งบรรจุหรือการจ้างงาน ดังนี้

๑. กรณีข้าราชการ ผู้ใดจะเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการในฐานะใด ได้มีกฎหมายบัญญัติไว้ คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เช่น ปลัดกระทรวง (มาตรา ๒๑) อธิบดีและรองอธิบดี (มาตรา ๓๒) เลขาธิการกรมผู้อำนวยการกอง หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่าผู้อำนวยการกอง (มาตรา ๓๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัด (มาตรา ๕๔) ปลัดจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด (มาตรา ๕๕) นายอำเภอ (มาตรา ๖๒) ปลัดอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ (มาตรา ๖๓) ตามรายละเอียดของมาตราดังกล่าวทำยนี้ นอกจากกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติเรื่องการเป็นผู้บังคับบัญชาในตำแหน่งต่างๆ ของข้าราชการไว้อย่างชัดเจนแล้ว พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ยังได้บัญญัติให้มีเพิ่มเติมได้คือ

“มาตรา ๔๙ ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตำแหน่งใด**ผู้บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือน**ในส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในฐานะใด ให้เป็นไปตามที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ กำหนด โดยทำเป็นหนังสือตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด” และสำนักงาน ก.พ.ได้มีหนังสือ ที่ นร ๑๐๐๑/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๒ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งผู้บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือน (ผู้บังคับบัญชานอกเหนือจากที่กฎหมายได้บัญญัติไว้โดยตรงตามข้อ ๑)

จากกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือน และหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๑/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๒ ข้างต้น กฎหมายได้บัญญัติหรือกำหนดเรื่องการเป็น “ผู้บังคับบัญชา” ไว้เฉพาะกรณีที่**เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการหรือข้าราชการพลเรือนสามัญเท่านั้น** ไม่ได้บัญญัติให้เป็นผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น เช่น พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ หรือพนักงานกระทรวงสาธารณสุข (พกส.) แต่อย่างใด

๒. การเป็นผู้บังคับบัญชาตามสภาพของการเป็นผู้สั่งบรรจุหรือการจ้างงาน รวมทั้งการใช้อำนาจบังคับบัญชา เช่น การดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น เช่น พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ หรือ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข (พกส.) นั้น ระเบียบเกี่ยวกับการบริหารบุคคลของเจ้าหน้าที่ที่กล่าว คือ ๑) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๑๓ กำหนดว่า “การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นลูกจ้างประจำและการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง” ๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๓ และข้อ ๑๑ วรรคสาม กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการ (ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม) เป็นผู้ว่าจ้าง และกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการ เป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้างกับผู้ได้รับสรรหาหรือการเลือกสรรเป็นพนักงานราชการ และ ๓) ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยพนักงานกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๖ กำหนดว่า “การจ้างพนักงานกระทรวงสาธารณสุขและการทำสัญญาจ้าง ให้ส่วนราชการ (กระทรวง กรม หรือส่วนราชการอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากรมในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข) เป็นผู้ว่าจ้าง...” นอกจากนี้ระเบียบทั้งสามฉบับดังกล่าวยังได้กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการมีอำนาจดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ หรือ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข อีกด้วย ดังนั้น จึงถือว่าปลัดกระทรวง หรืออธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรมหรือเทียบเท่ากรม เป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายของพนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ หรือ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข

อนึ่ง ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าหน่วยงานใด จะเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวได้ก็โดยมีการมอบอำนาจการบังคับบัญชาจากปลัดกระทรวงหรืออธิบดี โดยมีการมอบอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

๓. การที่ผู้ใดได้เป็น “ผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย” ตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ดังกล่าว นั้น ทำให้ผู้นั้นมี “อำนาจบังคับบัญชา” ซึ่งคำนี้ หมายถึงให้เป็นไปในทางที่ต้องการ และ คำว่า “อำนาจ” หมายถึง “พลังบังคับให้การเป็นไปหรือไม่เป็นไปหรือให้ต้องปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด หรือส่งผลให้เกิดสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น อำนาจบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย” นอกจากนี้ ผู้บังคับบัญชายังมีหน้าที่และอำนาจ เช่น

๑) มีอำนาจสั่งงานราชการ ควบคุมบังคับ กำกับ ดูแลผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

๒) กรณีที่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ผ่าฝืนหรือขัดขืนคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นอาจมีความผิดทางวินัย

๓) มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และมีหน้าที่อื่นๆ ตามที่บัญญัติหรือกำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เช่น กรณีของลูกจ้างประจำหรือพนักงานกระทรวงสาธารณสุข (พกส.) ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้เป็น “ผู้บังคับบัญชา” มีอำนาจดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงได้

ส่วนกรณีของพนักงานราชการหรือข้าราชการพลเรือนสามัญ นั้น เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้รับมอบอำนาจจากหัวหน้าส่วนราชการให้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานราชการ และกรณีของข้าราชการพลเรือนสามัญ ก็คือ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือ “ผู้บังคับบัญชา” ซึ่งผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาระดับต่ำลงไปปฏิบัติแทนตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด (หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๓๕ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การมอบหมายอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย)

๔. การทำคำสั่งมอบหมาย หรือกำหนด ให้ข้าราชการเป็นผู้บังคับของข้าราชการ

๔.๑ เดิมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๓ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตำแหน่งใดผู้บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในฐานะใด ให้เป็นไปตามที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ มอบหมาย โดยทำเป็นหนังสือ” ทั้งนี้ในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้เคยมีคำสั่งที่ ๔๔๐๖/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๗ เรื่อง มอบหมายให้ข้าราชการเป็นผู้บังคับบัญชา ของข้าราชการและลูกจ้างในฐานะผู้อำนวยการ (คำสั่งนี้ไม่มีตำแหน่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดและสาธารณสุขอำเภอ เนื่องจากเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน อยู่แล้ว)

๔.๒ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๙ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตำแหน่งใดผู้บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในฐานะใด ให้เป็นไปตามที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ กำหนด โดยทำเป็นหนังสือตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด” และต่อมาสำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือ ที่ นร ๑๐๐๑/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๒ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือน (ผู้บังคับบัญชานอกเหนือจากที่บัญญัติในไว้กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน) รวม ๔ ข้อ สรุปคือ ๑) ตำแหน่งที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ กำหนดให้บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในฐานะใด ต้องเป็นตำแหน่งในประเภท ระดับชำนาญงานขึ้นไป หรือประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการขึ้นไป หรือประเภท อำนวยการ ๒) ส่วนราชการหรือหน่วยงานมีที่ตั้งอยู่เป็นเอกเทศหรือเป็นหน่วยงานภายในที่ขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือระดับกรม ๓) ให้กำหนดการบังคับบัญชาได้ในฐานะหัวหน้ากองหรือผู้อำนวยการกอง และ ๔) ให้ทำเป็นหนังสือโดยอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อของตำแหน่งที่กำหนดให้บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นและฐานะผู้บังคับบัญชาไว้ด้วย

๔.๓ สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๐๐๑/๑๓ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๓ ตอบข้อหารือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สรุปว่า คำว่า “ส่วนราชการหรือหน่วยงานมีที่ตั้งอยู่เป็นเอกเทศ คือ ได้แยกออกไปมีที่ตั้งเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก เช่น

โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป แต่ไม่รวมถึงหน่วยงานที่ตั้งขึ้นเป็นการภายในซึ่งมีที่ทำการตั้งรวมอยู่ในอาคารต่างๆของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (เช่น กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม สำนักวิชาการสาธารณสุข ศูนย์สันติวิธี)

๔.๔ ถ้อยคำในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๓ ใช้คำว่า “มอบหมาย” แต่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๙ ได้เปลี่ยนถ้อยคำจากเดิมว่า “มอบหมาย” เป็นคำว่า “กำหนด” และเพิ่มคำว่า “ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด” ปัจจุบันนี้กรณีของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข คือ “คำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๘๙๗/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เรื่อง มอบหมายให้ข้าราชการเป็นผู้บังคับบัญชา” โดยให้บุคคลตำแหน่งต่างๆ เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข และลูกจ้าง ในฐานะผู้อำนวยการ โดยมีตำแหน่งของนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดและสาธารณสุขอำเภอซึ่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินได้บัญญัติให้เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการอยู่แล้วรวมอยู่ด้วย ซึ่งอาจทำให้ผู้ที่ไม่ทราบข้อกฎหมายเข้าใจผิดไปว่าทั้งสองตำแหน่งดังกล่าวปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะต้องออกคำสั่งกำหนดให้เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการด้วย

อนึ่ง กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือน ไม่ได้บัญญัติว่า “ผู้บังคับบัญชา” มีหน้าที่หรืออำนาจอย่างใดบ้าง แต่คำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๘๙๗/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๒ ได้กำหนดให้มีหน้าที่หรืออำนาจว่า “ให้หมายควมรวมถึง การพิจารณา การอนุมัติ การอนุญาต การสั่งการหรือการดำเนินการอื่นที่จะพึงปฏิบัติปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบของตน” (คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ ๔๔๐๖/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๗ ไม่ได้กำหนดเรื่องนี้ไว้) ซึ่งอาจจะทำให้มีผู้เข้าใจไปว่าคำสั่งนี้ทำให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้บังคับบัญชาตามคำสั่งนี้ทุกคน มีอำนาจดังกล่าวอย่างกว้างขวางในทุกๆ เรื่อง เช่น อนุมัติโครงการ หรือโครงการประชุมหรืออบรมต่างๆ เป็นต้น

ดังนั้น จึงน่าจะมีการปรับปรุงแก้ไขคำสั่งใหม่ให้ทันสมัยและถูกต้องตรงตามข้อกฎหมายประกอบกับวิทยาลัยต่างๆ ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกก็ยังปรากฏชื่ออยู่ในคำสั่งข้างต้น ซึ่งขณะนี้ไม่ได้เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขแล้ว และหากมีการปรับปรุงคำสั่งใหม่ น่าจะไม่รวมไว้ในคำสั่งฉบับเดียวกัน โดยอาจแยกคำสั่งออกเป็น ๒ ฉบับ คือ

ฉบับที่ ๑ เป็นคำสั่ง “กำหนดให้เป็นผู้บังคับบัญชาเฉพาะของข้าราชการ” ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๙ และหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๑/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๒ โดยไม่มีตำแหน่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดและสาธารณสุขอำเภอรวมอยู่ด้วย และเปลี่ยนจากคำว่า “มอบหมาย” เป็น “กำหนด” เป็นคำสั่งมอบอำนาจบังคับบัญชา

ฉบับที่ ๒ เป็นคำสั่ง “มอบอำนาจให้เป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข และลูกจ้าง” โดยมอบอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีตำแหน่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดและสาธารณสุขอำเภอ

รวมอยู่ด้วย รวมทั้ง มอบอำนาจให้เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่ตั้งขึ้นเป็นการภายในซึ่งมีที่ทำการตั้งรวมอยู่ในอาคารต่างๆของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขด้วยเนื่องจากสำนักงาน ก.พ.เคยตอบข้อหารือว่าหน่วยงานดังกล่าวไม่ใช่หน่วยงานซึ่งที่ตั้งอยู่เป็นเอกเทศ ตามหลักเกณฑ์ ๔ ประการ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๑/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๒

ทั้งนี้ คำสั่งทั้งสองฉบับน่าจะร่างคำสั่งเหมือนกับคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ ๔๔๐๖/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๗ ที่ไม่ได้ระบุว่าให้มีอำนาจใดๆ ซึ่งต่างกับคำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๘๙๗/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๒ ที่ระบุว่า “และให้หมายความรวมถึง การพิจารณา การอนุมัติ การอนุญาต การสั่งการหรือการดำเนินการอื่นที่จะพึงปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบของตน” ทั้งนี้ เพื่อจะได้ไม่เกิดความสับสนตามที่กล่าวไว้ข้างต้น เพราะว่า “อำนาจบังคับบัญชา” นั้น มีความหมายอยู่ในตัวที่ชัดเจนแล้ว

เอกสารประกอบ

๑. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตราที่เกี่ยวข้องกับผู้บังคับบัญชา
๒. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๓
๓. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๙
๔. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๑/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๒
๕. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๐๐๑/๑๓ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๓
๖. คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ ๔๔๐๖/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๗
๗. คำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๘๙๗/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙

มาตรา ๒๑ ในกระทรวงให้มีปลัดกระทรวงคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ...

(๒) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกระทรวงรองจากรัฐมนตรี

(๓) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง

มาตรา ๓๒ กรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการของกรม หรือตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของกรมนั้น

ในกรมหนึ่งมีอธิบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรม... ๆ ล ๆ

ในกรมหนึ่งจะให้มีรองอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการรองจากอธิบดีและช่วยอธิบดีปฏิบัติราชการก็ได้

มาตรา ๓๑ กรมซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง อาจแบ่งส่วนราชการดังนี้

(๑) สำนักงานเลขานุการกรม

(๒) กองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกอง เว้นแต่บางกรมเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะไม่แยกส่วนราชการตั้งขึ้นเป็นกองก็ได้

มาตรา ๓๓ สำนักงานเลขานุการกรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของกรม และราชการที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะมีเลขานุการกรมเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขานุการกรม

ส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง (๒) และส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง ให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยให้มีผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่าผู้อำนวยการกอง หรือหัวหน้ากอง หรือหัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

มาตรา ๕๔ ในจังหวัดหนึ่ง ให้มีผู้ว่าราชการจังหวัดคนหนึ่งเป็นผู้รับนโยบายและคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติการให้เหมาะสมกับท้องที่และประชาชน และเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการฝ่ายบริหาร ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในราชการส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด ... ๆ ล ๆ

รองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการรองจากผู้ว่าราชการจังหวัด

มาตรา ๕๕ ในจังหวัดหนึ่ง นอกจากจะมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบงานบริหารราชการของจังหวัดดังกล่าวในมาตรา ๕๔ ให้มีปลัดจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ส่งมาประจำทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัด และมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม นั้น ในจังหวัดนั้น

มาตรา ๖๒ ในอำเภอหนึ่ง มีนายอำเภอคนหนึ่งเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการในอำเภอ และรับผิดชอบงานบริหารราชการของอำเภอ

ฯ ล ฯ

มาตรา ๖๓ ในอำเภอหนึ่ง นอกจากจะมีนายอำเภอเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา และรับผิดชอบดังกล่าวในมาตรา ๖๒ ให้มีปลัดอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ส่งมาประจำให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ และมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม นั้น ในอำเภอนั้น

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช

๒๕๒๐

(๓) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑

(๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๑

(ค) ตำแหน่งสำหรับลักษณะงานวิชาชีพเฉพาะหรือลักษณะงานเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติโดยผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงมาก และมีความเชี่ยวชาญและผลงานเป็นที่ยอมรับในวงการด้านนั้น

(ง) ตำแหน่งสำหรับหัวหน้าส่วนราชการระดับสถานเอกอัครราชทูตหรือเทียบเท่า

(จ) ตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีลักษณะงานตรวจและแนะนำการปฏิบัติราชการ หรือลักษณะงานให้คำปรึกษาของส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติโดยผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องมาแล้ว หรือลักษณะงานอื่นที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ความยาก และคุณภาพของงานเทียบได้ระดับเดียวกัน

(๑๑) ตำแหน่งระดับ ๑๑ ได้แก่

(ก) ตำแหน่งสำหรับผู้บริหารระดับสูง ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือทบวง

(ข) ตำแหน่งสำหรับผู้บริหารระดับสูง ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวงแต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

(ค) ตำแหน่งสำหรับลักษณะงานวิชาชีพเฉพาะหรือลักษณะงานเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ตามอำนาจหน้าที่หลักของกระทรวงหรือทบวง ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติโดยผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงมากเป็นพิเศษ อีกทั้งทรงคุณวุฒิและมีผลงานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ หรือ

(ง) ตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่รายงานตรงต่อนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ความยาก และคุณภาพของงานสูงมากเป็นพิเศษเทียบได้ระดับเดียวกับตำแหน่งอื่นในระดับนี้

ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งให้แสดงประเภทตำแหน่ง ชื่อของสายงาน ลักษณะงานโดยทั่วไปของสายงาน ชื่อของกลุ่มตำแหน่ง หน้าที่และความรับผิดชอบของกลุ่มตำแหน่ง ลักษณะงานที่ปฏิบัติ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ผู้ดำรงตำแหน่งจะต้องมี และระดับของตำแหน่งในกลุ่มนั้นด้วย

มาตรา ๔๓ ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตำแหน่งใดบังคับ

บัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในฐานะใดให้เป็นไปตามที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา ๕๒ มอบหมายโดยทำเป็นหนังสือ

มาตรา ๔๔ ให้ ก.พ. ตรวจสอบการกำหนดตำแหน่งและการใช้ตำแหน่งข้าราชการพลเรือน สามัญให้เหมาะสม ในกรณีที่ปรากฏว่าการกำหนดตำแหน่งใดไม่เหมาะสมก็ดี การใช้ตำแหน่งใดไม่ เหมาะสมตามที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๔๐ ก็ดี หรือลักษณะหน้าที่และความรับผิดชอบ ปริมาณ และคุณภาพของงานของตำแหน่งใดที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๔๐ เปลี่ยนแปลงไปก็ดี ให้ ก.พ. พิจารณาปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งนั้นเสียใหม่ให้เหมาะสม ทั้งนี้ ก.พ. จะมอบหมายให้องค์กร หรือส่วนราชการใดดำเนินการแทนก็ได้

ในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้ ก.พ. หรือผู้ที่ ก.พ. มอบหมายมีอำนาจ ยุบเลิกตำแหน่งหรือตัดโอนตำแหน่งหรือตัดโอนข้าราชการพลเรือนสามัญ หรือตัดโอนตำแหน่งและ ข้าราชการพลเรือนสามัญที่เกินอยู่ในส่วนราชการใดไปไว้ในส่วนราชการอื่นได้ตามความจำเป็น โดย ก.พ. หรือผู้ที่ ก.พ. มอบหมายอาจเปลี่ยนชื่อตำแหน่ง สายงาน หรือระดับตำแหน่งเป็นอย่างอื่นได้ตาม ความเหมาะสม

เมื่อ ก.พ. หรือผู้ที่ ก.พ. มอบหมายมีมติหรือสั่งตามวรรคสอง ให้ส่วนราชการฝ่ายรับโอนและ ส่วนราชการเดิมดำเนินการให้เป็นไปตามมติหรือคำสั่งนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

การดำเนินการตามวรรคสาม หากจะต้องตัดโอนอัตราเงินเดือนของตำแหน่งไปด้วย ให้ ส่วนราชการฝ่ายรับโอนและส่วนราชการเดิมดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการ สำนักงานประมาณกำหนด และให้ถือว่าการตัดโอนอัตราเงินเดือนดังกล่าวเป็นการโอนงบประมาณ รายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๔๕ ข้าราชการพลเรือนสามัญจะได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งใด ระดับใด จะได้รับเงินเดือนในอันดับใดตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนทำย พระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนดโดยให้ได้รับในขั้นต่ำของอันดับ ในกรณีที่ให้ได้รับ เงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำหรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้นอกจากจะได้รับเงินเดือนตามตำแหน่ง แล้ว ให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งอีกส่วนหนึ่ง ดังนี้

มาตรา ๑๔๑ ผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๔๖ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๑๐๐ หรือมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือตามมาตรา ๑๓๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ได้ตามมาตรา ๑๒๕

มาตรา ๑๔๒ การใดอยู่ระหว่างดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการต่อไป สำหรับการนั้น ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๑๔๓ การใดที่เคยดำเนินการได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ก่อนวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ และมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ จะดำเนินการได้ประการใด ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑
เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

งานเท่ากัน โดยประมาณเป็นระดับเดียวกัน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงาน

ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งให้ระบุชื่อตำแหน่งในสายงาน หน้าที่ความรับผิดชอบหลักและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งไว้ด้วย

มาตรา ๔๕ ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตำแหน่งใดบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในฐานะใดให้เป็นไปตามที่ผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีอำนาจตั้งบรรจุตามมาตรา ๕๗ กำหนด โดยทำเป็นหนังสือตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๕๐ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งในแต่ละประเภทตามที่กำหนดไว้ในบัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญท้ายพระราชบัญญัตินี้

ผู้ดำรงตำแหน่งประเภทใด สายงานใด ระดับใด จะได้รับเงินเดือนเท่าใดตามบัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ข้าราชการพลเรือนสามัญอาจได้รับเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญท้ายพระราชบัญญัตินี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด

ผู้ดำรงตำแหน่งประเภทใด สายงานใด ระดับใด จะได้รับเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญท้ายพระราชบัญญัตินี้ในอัตราใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

เงินประจำตำแหน่งตามมาตรานี้ ไม่ถือเป็นเงินเดือนเพื่อเป็นเกณฑ์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญ ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๕๑ คณะรัฐมนตรีจะพิจารณาปรับเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญให้เหมาะสมยิ่งขึ้นตามความจำเป็นก็ได้ โดยหากเป็นการปรับเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูง หรือเงินประจำตำแหน่งเพิ่มไม่เกินร้อยละสิบของเงินเดือน หรือเงินประจำตำแหน่งที่ใช้บังคับอยู่ ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ถือว่าเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูง และเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว เป็นเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูง และเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชบัญญัตินี้

และลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ แห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ ก.พ.ค. เป็นผู้พิจารณา
ดำเนินการต่อไป

มาตรา ๑๓๗ การใดที่อยู่ระหว่างดำเนินการหรือเคยดำเนินการได้ตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือมีกรณี
ไม่อาจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ การดำเนินการต่อไปในเรื่องนั้นจะสมควรดำเนินการประการใด
ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๑๓๘ การปรับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญ
เข้าตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ได้รับเงินเดือน
ยังไม่ถึงขั้นต่ำของระดับตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าขั้นต่ำชั่วคราว
ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และให้ได้รับการปรับเงินเดือนจนได้รับเงินเดือนในขั้นต่ำของ
ระดับตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๓๙ ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่าง ๆ กำหนดให้นำ
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับ
หรือใช้บังคับโดยอนุโลม ให้ยังคงนำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้บังคับหรือใช้บังคับโดยอนุโลมต่อไป การให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับกับ
ข้าราชการประเภทดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำได้โดยมติขององค์กรกลางบริหารงานบุคคล
หรือองค์กรที่ทำหน้าที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทนั้น ๆ โดยความเห็นชอบ
ของคณะรัฐมนตรี

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

ที่ นร 1001/ว 23

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กทม. 10300

18 กันยายน 2552

เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือน

เรียน (เวียนกระทรวง กรม จังหวัด)

โดยที่มาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 บัญญัติว่า ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตำแหน่งใดบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในฐานะใด ให้เป็นไปตามที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 กำหนด โดยทำเป็นหนังสือตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 49 ดังกล่าว ก.พ.จึงมีมติกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนไว้ ดังต่อไปนี้

1. ตำแหน่งที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในฐานะใด ต้องเป็นตำแหน่งในประเภทและระดับอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1.1 ประเภททั่วไป ระดับชำนาญงานขึ้นไป

1.2 ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการขึ้นไป

1.3 ประเภทอำนวยการ

2. ส่วนราชการหรือหน่วยงาน ที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 จะกำหนดให้มีการบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้น จะต้องเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ตั้งอยู่เป็นเอกเทศ หรือเป็นหน่วยงานภายในที่ขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือระดับกรม

/3. ให้กำหนด...

3. ให้กำหนดการบังคับบัญชาได้ในฐานะหัวหน้ากอง หรือผู้อำนวยการกอง

4. การกำหนดให้ตำแหน่งใดบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานใด และในฐานะใด ให้ทำเป็นหนังสือ โดยอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อของตำแหน่งที่กำหนดให้บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้น และฐานะผู้บังคับบัญชาไว้ด้วย

ทั้งนี้ การดำเนินการตามหลักเกณฑ์นี้ ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา 57 พิจารณา กำหนดโดยคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และระบบคุณธรรมด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กรมและจังหวัดทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีชา วัชรภักย์)

เลขาธิการ ก.พ.

สำนักกฎหมาย

โทร. 0 2547 1558

โทรสาร 0 2547 1571

ด่วนที่สุด

ที่ นร 1001/13

กระทรวงสาธารณสุข
เลขรับ 2551
วันที่ 15 ส.ค. 2553
เวลา 13.29 น.

672

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพญาโลก กทม. 10300

/4 มกราคม 2553

เรื่อง การมอบหมายให้ข้าราชการเป็นผู้บังคับบัญชา

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม
รับที่ 232 /
วันที่ 18 / ๑๑ / 53
เวลา 9-30

14/53

อ้างถึง (1) หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ 0201.055/261 ลงวันที่ 14 ตุลาคม 2552

(2) หนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร 1001/796 ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2552

(3) หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ 0201.055/278 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2552

ตามหนังสือที่อ้างถึง (1) แจ้งว่า สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีคำสั่งที่ 4406/2537 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2537 มอบหมายให้ข้าราชการตำแหน่งต่าง ๆ อาทิ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการและลูกจ้างในหน่วยงานทั้งในฐานะผู้อำนวยการกองและหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าแผนก โดยได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 43 และมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 แต่โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับแล้ว จึงหาหรือว่า สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะปรับปรุงคำสั่งดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร และสำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือตามที่อ้างถึง (2) ตอบข้อหารือดังกล่าวสรุปได้ว่า โดยที่ ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือน ตามความในมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 แล้วตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1001/ว 23 ลงวันที่ 18 กันยายน 2552 ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงชื่อตำแหน่ง ฉะนั้น สมควรที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะต้องพิจารณาปรับปรุงคำสั่งดังกล่าว และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือตามที่อ้างถึง (3) หารือเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมอบหมายให้ข้าราชการเป็นผู้บังคับบัญชา ดังนี้

1. ปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะกำหนดตำแหน่งของหัวหน้าหน่วยงานที่จัดตั้งเป็นหน่วยงานภายในซึ่งมีที่ทำการตั้งรวมอยู่ในอาคารต่าง ๆ ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ให้เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือน ตามมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 โดยถือว่าหน่วยงานดังกล่าวเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ตั้งอยู่เป็นเอกเทศ ตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1001/ว23 ข้อ 2 ได้หรือไม่ อย่างไร

2. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1012/ว20 ลงวันที่ 3 กันยายน 2552 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้อ 2 ได้กำหนดผู้มีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติราชการไว้ว่า “(11) ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาตาม (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) หรือ (10) แล้วแต่กรณี” ดังนั้น หากผู้อำนวยการสำนัก ซึ่งมีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติราชการตามข้อ 2(7) จะมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาอื่นที่ถัดจากตนลงมา เป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติราชการแทนตน ผู้บังคับบัญชาที่จะเป็นผู้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสำนักตามนัยข้อ 2(11) ดังกล่าว จะต้องเป็นผู้บังคับบัญชาที่กำหนดตามหลักเกณฑ์ของมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 และหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร 1001/ว23 ลงวันที่ 18 กันยายน 2552 เสียก่อนด้วย ความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

ความแจ้งแล้ว นั้น

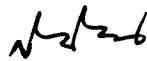
สำนักงาน ก.พ. ได้พิจารณาข้อหารือที่ 1 แล้ว ขอเรียนว่า โดยที่ ก.พ.ได้กำหนดหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1001/ว23 ลงวันที่ 18 กันยายน 2552 ไว้ในข้อ 2 สรุปว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 จะกำหนดให้มีการบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงาน จะต้องเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ตั้งอยู่เป็นเอกเทศนั้น หมายความว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นได้แยกออกไปมีที่ตั้งเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก โดยกรณีของกระทรวงสาธารณสุขที่ยกมา ได้แก่ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป แต่ไม่รวมถึงหน่วยงานที่จัดตั้งเป็นหน่วยงานภายในเช่น กลุ่มบริหารทั่วไป กลุ่มคลังและพัสดุ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มกฎหมาย ฯลฯ ซึ่งมีที่ทำการตั้งรวมอยู่ในอาคารต่าง ๆ ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ส่วนข้อหาข้อที่ 2 นั้น ขอเรียนว่า กรณีที่หาข้อไปนั้น ความว่า “ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมาย” ตามที่กำหนดในข้อ 2 (11) ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1012/ว 20 ลงวันที่ 3 กันยายน 2552 หมายถึงผู้บังคับบัญชาในระดับที่ต่ำกว่าระดับสำนัก/กอง หรือผู้บังคับบัญชาในระดับที่ต่ำกว่าหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งเป็นผู้กำกับติดตามงานและใกล้ชิดผู้ปฏิบัติงานมากที่สุดเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติราชการได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เรียน ปลัดกระทรวงฯ (ผ่าน.....))
เพื่อโปรดพิจารณา จะเป็นพระคุณ
✓
(นางนันทพร นานะเนตร)
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
แทนผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป
15 ส.ค. 2553

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมโภชน์ นพคุณ)

รองเลขาธิการ ก.พ.

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ ก.พ.

สำนักกฎหมาย

โทร. 0 2547 1558

โทรสาร 0 2547 1571

(นายเรืองรัตน์ บัวสัมฤทธิ์)
ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป

ด่วนที่สุด

ที่ นร 1001/ ๗๙๖

กระทรวงสาธารณสุข
เลขรับ 552๗5
วันที่ ๗ กย 2552
เวลา 10.04

14/104

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กทม. 10300

29 ตุลาคม 2552

กลุ่มงานข้าราชการพลเรือน
รับที่ 2869 /
วันที่ 3 / พ.ค. / 52
เวลา 11.00

153/52

เรื่อง การมอบหมายให้ข้าราชการเป็นผู้บังคับบัญชา

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

อ้างถึง หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ 0201.055/261 ลงวันที่ 14 ตุลาคม 2552

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1001/ว 23 ลงวันที่ 18 กันยายน 2552 เรื่องหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือน

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีคำสั่งที่ 4406/2537 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2537 มอบหมายให้ข้าราชการตำแหน่งต่าง ๆ อาทิ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการและลูกจ้างในหน่วยงานทั้งในฐานะผู้อำนวยการกองและหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าแผนก โดยได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 43 และมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 แต่โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 49 บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งใด บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในฐานะใด ให้เป็นไปตามที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 กำหนด โดยทำเป็นหนังสือตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด แต่ขณะนี้ ก.พ.ยังไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวไว้แต่อย่างใด ประกอบกับขณะนี้สำนักงาน ก.พ.ได้มีหนังสือที่ นร 1012/ ว20 ลงวันที่ 3 กันยายน 2552 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยหลักเกณฑ์ข้อ 2 (10) กำหนดผู้ที่มีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติราชการไว้ว่า “ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ตาม (1) – (10) แล้วแต่กรณี” และได้กำหนดผู้ที่มีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวในข้อ 2 (7) ไว้ว่า ผู้บังคับบัญชาระดับสำนัก กอง หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะ

เทียบเท่ากอง สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญที่อยู่ในบังคับบัญชา ซึ่งในราชการบริหาร ส่วนภูมิภาคของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขนั้น ส่วนราชการระดับกอง หรือส่วนราชการ ที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากอง มีเพียงสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงาน สาธารณสุขอำเภอเท่านั้น โดยโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน เป็น เพียงหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด การที่ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน จะเป็นผู้รับมอบหมายจากนายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดตามข้อ 2 (7) ได้ จะต้องมีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาที่ถูกต้องตามกฎหมายเสียก่อนจึงจะรับ มอบหมายหน้าที่จากนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดให้เป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติราชการของ ข้าราชการพลเรือนสามัญตามข้อ 2 (10) ได้ การเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายของผู้บริหาร โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน รวมทั้งตำแหน่งอื่น ๆ ตามที่ระบุไว้ ในคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ 4406/2537 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2537 จึงต้องมี ความชัดเจนและถูกต้องตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 จึงหารือ ดังนี้

1. ขณะนี้คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ 4406/2537 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2537 จะยังมีผลใช้บังคับอยู่หรือไม่

2. เนื่องจากชื่อตำแหน่งของหัวหน้าหน่วยงานที่มอบหมายให้เป็นผู้บังคับบัญชา ตามคำสั่งดังกล่าว ขณะนี้บางตำแหน่งได้มีการเปลี่ยนแปลงเรียกชื่อไปเป็นอย่างอื่น และหลาย ตำแหน่งก็ได้โอนไปสังกัดกรมสนับสนุนบริหารสุขภาพแล้ว หากสำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุขจะปรับปรุงคำสั่งดังกล่าวให้ทันสมัย โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 มาตรา 49 โดยที่ขณะนี้ ก.พ.ยังไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการ กำหนดให้เป็นผู้บังคับบัญชา จะกระทำได้หรือไม่ และหากไม่สามารถกระทำได้ ขอให้ ก.พ. ได้โปรดกำหนดวิธีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ตามนัยมาตรา 137 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 ด้วย

ความแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ. ได้พิจารณาข้อหารือที่ 1 และ 2 แล้ว ขอเรียนว่า โดยที่ ก.พ.ได้ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือน ที่ออกตามความ ในมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 แล้ว ตามหนังสือ

สำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1001/ว 23 ลงวันที่ 18 กันยายน 2552 รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงชื่อตำแหน่ง ฉะนั้น คำสั่งที่ 4406/2537 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2537 จึงไม่ถูกต้องกับข้อเท็จจริงและข้อกำหนดแล้ว สมควรที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จะต้องพิจารณาปรับปรุงคำสั่งดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของ ก.พ.และข้อเท็จจริงต่อไป

อนึ่ง ขอเรียนเป็นข้อสังเกตเพื่อประกอบการพิจารณาสำหรับการมอบหมาย ให้บังคับบัญชาในฐานะหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าแผนกว่า เนื่องจาก ก.พ.กำหนดให้มีการ มอบหมายการบังคับบัญชาในฐานะผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้ากอง ประกอบกับกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้บังคับ อยู่ในปัจจุบันก็มีได้กำหนดให้มีผู้บังคับบัญชาในระดับหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าแผนกแล้วด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

① เรียน ปลัดกระทรวงฯ (ท่าน... สว.ค.)
เพื่อโปรดพิจารณา จะเป็นพระคุณ

✓

(นางนันทพร มาณะมนตรี
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
แทนผู้อำนวยการกลุ่มบริหารบุคคล)
๒๒ มิ.ย. ๕๕

สำนักกฎหมาย
โทร. 0 2547 1558
โทรสาร 0 2547 1571

ขอแสดงความนับถือ

[Signature]

(นายสมโภชน์ นพคุณ)

รองเลขาธิการ ก.พ.

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ ก.พ.

② *[Signature]* ๑๖ มิ.ย. ๕๕

[Signature]
3 เม.ย. ๕๕

๒๕๕๕

5 เม.ย. ๕๕

บันทึกข้อความ

ห้องรองปลัดกระทรวง
นพ.เสรี หงษ์หยก
เลขรับ 1711
วันที่ 16 ก.พ. 2553
14 15.42

ส่วนราชการ กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม สำนักบริหารกลาง สป. โทร. 0 2590
ที่ สธ 0201.055/ 126 วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2553
เรื่อง ทหารี่เกี่ยวกับการมอบหมายให้ข้าราชการเป็นผู้บังคับบัญชาเพิ่มเติม

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

1.ความเป็นมา

1.1 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีคำสั่งที่ 4406/2537 ลงวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ.2537 มอบหมายให้ข้าราชการตำแหน่งต่าง ๆ เช่น หัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดตั้งเป็นการภายในของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการและลูกจ้าง ในหน่วยงานทั้งในฐานะผู้อำนวยการกอง และหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าแผนก แต่ต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 มาตรา 49 ได้บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตำแหน่งใดบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในฐานะใดให้เป็นไปตามที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 กำหนด โดยทำเป็นหนังสือตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.กำหนด” สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงได้หารือไปยังสำนักงาน ก.พ.ว่าคำสั่งดังกล่าวจะยังมีผลใช้บังคับได้อยู่หรือไม่ ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ได้ตอบข้อหารือสรุปว่า ก.พ.ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งผู้บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนที่ออกตามความในมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 แล้ว ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร 1001/ว23 ลงวันที่ 18 กันยายน 2552 ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงชื่อตำแหน่ง ฉะนั้นคำสั่งที่ 4406/2537 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2537 จึงไม่ถูกต้องกับข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้ว สมควรที่จะพิจารณาปรับปรุงคำสั่งดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของ ก.พ.และข้อเท็จจริงต่อไป และมีข้อสังเกตว่ากฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันมิได้กำหนดให้มีผู้บังคับบัญชาระดับหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าแผนกแล้ว

1.2 เนื่องจากหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งผู้บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร 1001/ว23 ลงวันที่ 18 กันยายน 2552 ข้อ 2 กำหนดไว้ว่า “ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 จะกำหนดให้มีการบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนสามัญในส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้น จะต้องเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ตั้งอยู่เป็นเอกเทศ หรือเป็นหน่วยงานภายในที่ขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือกรม” สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้หารือไปยังสำนักงาน ก.พ.เพิ่มเติม สรุปว่า

(1) จะกำหนดตำแหน่งของหัวหน้าหน่วยงานที่จัดตั้งเป็นหน่วยงานภายในซึ่งมีที่ทำการตั้งรวมอยู่ในอาคารต่าง ๆ ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เช่น กลุ่มบริหารทั่วไป กลุ่มคลังและพัสดุ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มกฎหมาย และกลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม สังกัดสำนักบริหารกลาง สำนักสารนิเทศ สำนักวิชาการสาธารณสุข กลุ่มประกันสุขภาพ ศูนย์สันติวิธี สำนักการสาธารณสุขระหว่างประเทศ ฯลฯ ให้เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือน ตามมาตรา 49 แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 โดยถือว่าหน่วยงานดังกล่าวเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ตั้งอยู่เป็นเอกเทศ ตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

/(2) ทก...

(2) หากผู้อำนวยการสำนักซึ่งมีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติราชการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร 1012/ว20 ลงวันที่ 3 กันยายน 2552 หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้อ 2(7) จะมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาอื่นที่ถัดจากตนลงมา เป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติราชการแทนตน ผู้บังคับบัญชาที่จะเป็นผู้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสำนักตามนัยข้อ 2(11) ของหลักเกณฑ์ดังกล่าว จะต้องเป็นผู้บังคับบัญชาที่กำหนดตามหลักเกณฑ์ของมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551และหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร 1001/ว23 ลงวันที่ 18 กันยายน 2552 เสียก่อน ความเห็นดังกล่าว นั้น ถูกต้องหรือไม่

3. สำนักงาน ก.พ.ได้ตอบข้อหารือเพิ่มเติมสรุปว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ตั้งอยู่เป็นเอกเทศ นั้น หมายความว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นได้แยกออกไปมีที่ตั้งเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก เช่น โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป แต่ไม่รวมถึงหน่วยงานที่จัดตั้งเป็นหน่วยงานภายใน เช่น กลุ่มบริหารทั่วไป กลุ่มคลังและพัสดุ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มกฎหมาย ฯลฯ ซึ่งมีที่ทำการตั้งรวมอยู่ในอาคารต่างๆของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำหรับข้อความว่า “ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมาย” ตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้อ 2(11) ของหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร 1012/ว20 ลงวันที่ 3 กันยายน 2552 นั้น หมายถึงผู้บังคับบัญชาในระดับที่ต่ำกว่าระดับสำนัก/กอง หรือผู้บังคับบัญชาที่ต่ำกว่าหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งเป็นผู้กำกับติดตามงานและใกล้ชิดผู้ปฏิบัติงานมากที่สุดเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติราชการได้

รายละเอียดตามหนังสือตอบข้อหารือของสำนักงาน ก.พ. และเอกสารที่เกี่ยวข้องที่แนบมาพร้อมนี้

2. ข้อพิจารณา

กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรมได้พิจารณาแล้วเห็นควรแจ้งผลการตอบข้อหารือของสำนักงาน ก.พ.ดังกล่าว ไปให้กลุ่มกฎหมายพิจารณาดำเนินการปรับปรุงคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ 4406/2537 ลงวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ.2537 เพื่อให้ถูกต้องกับข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย และแจ้งกลุ่มบริหารงานบุคคลซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญทราบต่อไป

3. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหากเห็นชอบตามที่เสนอ กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรมจะได้ดำเนินการแจ้งกฎหมายและกลุ่มบริหารงานบุคคลต่อไป

เห็นชอบ

(นายเรืองรัตน์ บัวสัมฤทธิ์)

ผู้อำนวยการกลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม

(นายเสรี หงษ์หยก)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

16 ก.พ. 2553

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ที่ 4406/2537
เรื่อง มอบหมายให้ข้าราชการเป็นผู้บังคับบัญชา

เพื่อให้การปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ
ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. 2534 และมาตรา 43 และมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535
ปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงมีคำสั่งไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างในฐานะ
ผู้อำนวยการกอง คือ

1.1 ราชการบริหารส่วนกลาง

- 1.1.1 หัวหน้าสำนักวิชาการสาธารณสุข
- 1.1.2 หัวหน้าสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี
- 1.1.3 ผู้อำนวยการสำนักงานประกันสุขภาพ
- 1.1.4 ผู้อำนวยการสำนักงานสำนึกพิเศษและประชาสัมพันธ์
- 1.1.5 ผู้อำนวยการวิทยาลัย
- 1.1.6 หัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายใน
- 1.1.7 ผู้อำนวยการศูนย์ระบอบวิชาภาค
- 1.1.8 ผู้อำนวยการส่วนและผู้อำนวยการศูนย์ในสังกัดสำนักนโยบายและ
แผนสาธารณสุข
- 1.1.9 หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น และหรือกำหนดให้มีฐานะเทียบเท่า
ผู้อำนวยการกองนอกเหนือไปจาก 1.1.1 - 1.1.8

1.2 ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

✓ 1.2.1 ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์

✓ 1.2.2 ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน ขนาด 30 เตียงขึ้นไป

ข้อ 2 ให้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างในฐานะหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าแผนก

2.1 ราชการบริหารส่วนกลาง

2.1.1 ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานภาค

✓ 2.1.2 ผู้อำนวยการศูนย์ช่างบารุง

✓ 2.2 ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน ขนาดต่ำกว่า 30 เตียง

ข้อ 3 การเป็นผู้บังคับบัญชาตามคำสั่งนี้ หมายความว่าเฉพาะการบังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของหน่วยงานหรือที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานซึ่งคนเป็นผู้อำนวยการหรือหัวหน้าของหน่วยงานนั้น

ข้อ 4 ให้ออกเลิก

4.1 คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5139/2535 ลงวันที่ 4 กันยายน 2535

4.2 คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ 1310/2536 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2536

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2537

(เรือโท วิฑูร แสงถึงแก้ว)
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

คำสั่งกระทรวงสาธารณสุข
ที่ ๗๙๗ / ๒๕๕๙
เรื่อง มอบหมายให้ข้าราชการเป็นผู้บังคับบัญชา

ตามคำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๑๑๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ และคำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๗๘๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ นั้น เพื่อให้การบังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุขและลูกจ้างของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นไปด้วยความถูกต้อง สะดวก และมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรปรับปรุงแก้ไขคำสั่งดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๑/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๒ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข จึงมีคำสั่งไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุขและลูกจ้างในฐานะผู้อำนวยการกอง คือ

๑.๑ ราชการบริหารส่วนกลาง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ ผู้อำนวยการสถาบัน หัวหน้าศูนย์ ผู้อำนวยการกลุ่ม และหัวหน้ากลุ่มหรือหัวหน้าหน่วยงานที่ได้จัดตั้งขึ้นเป็นการภายในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและกำหนดให้มีฐานะเทียบเท่ากอง

๑.๒ ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ที่กำหนดให้มีฐานะเทียบเท่ากอง คือ

- (๑) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด
- (๒) สาธารณสุขอำเภอ
- (๓) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์
- (๔) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป
- (๕) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน
- (๖) ผู้อำนวยการวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
- (๗) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตสุขภาพ
- (๘) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
- (๙) หัวหน้าสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ
- (๑๐) หัวหน้าหน่วยงานอื่นใดที่ได้จัดตั้งขึ้นเป็นการภายในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง

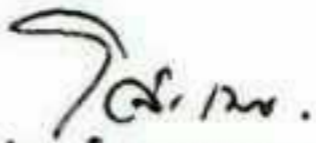
สาธารณสุขและกำหนดให้มีฐานะเทียบเท่ากอง ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

ข้อ ๒ การเป็นผู้บังคับบัญชาตามคำสั่งนี้ หมายความว่า การบังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุขและลูกจ้างที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ซึ่งตนเป็นผู้บริหารหรือหัวหน้าของหน่วยงานนั้นและให้หมายความรวมถึง การพิจารณา การอนุมัติ การอนุญาต การสั่งการหรือการดำเนินการอื่นที่จะพึงปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบของตน

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกคำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ๑๑๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ และคำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๗๘๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายโสภณ เภษธน)
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

